

Autoritatea cehă de concurență poate sancționa efectele unei înțelegeri de anvergură mondială care s-au produs în Republica Cehă înainte de aderarea la UE

Comisia nu este competentă pentru a sancționa aceste efecte ale înțelegerii chiar dacă aceasta nu a încetat decât după data aderării

Prezenta cauză privește o înțelegere de anvergură mondială pe piața instalațiilor de comutație cu izolație în gaz („GIS”¹), la care au participat, în diferite perioade situate între anii 1988 și 2004, mai multe întreprinderi europene și japoneze din sectorul electrotehnic. Atât Comisia², cât și autoritatea cehă de concurență au examinat această înțelegere și au aplicat amenzi întreprinderilor în cauză. În acest context, autoritatea cehă de concurență a inițiat o procedură ulterior celei inițiate de Comisie, iar decizia sa a fost adoptată după adoptarea deciziei Comisiei. Atât aceste proceduri, cât și aplicarea amenzilor au avut loc după 1 mai 2004, data aderării Republicii Cehe la Uniunea Europeană.

Comisia a examinat efectele anticoncurențiale ale înțelegerii pe piața Uniunii și a aplicat normele de concurență ale Uniunii³. În ceea ce privește autoritatea cehă de concurență, aceasta a examinat efectele înțelegerii pe teritoriul ceh aplicând dreptul ceh al concurenței. Totuși, autoritatea cehă s-a limitat la sancționarea efectelor produse de înțelegere în Republica Cehă înainte de 1 mai 2004.

Toshiba și alte societăți care au participat la înțelegere au introdus o acțiune împotriva deciziei autorității cehe de concurență în fața instanțelor cehe. Astfel, ele apreciază că această decizie este contrară normelor europene de concurență (în speță, cele cuprinse în Regulamentul nr. 1/2003) potrivit cărora autoritățile de concurență ale statelor membre sunt automat private de competență atunci când Comisia introduce o procedură de încălcare a normelor de concurență. În această privință, ele subliniază că, potrivit constatărilor Comisiei, înțelegerea a încetat la 11 mai 2004 – și anume după aderarea Republicii Cehe la Uniune – și că decizia Comisiei se referă de asemenea la efectele înțelegerii pe teritoriul ceh. Aceste societăți susțin că au fost sancționate de două ori, întrucât autoritatea cehă de concurență le-a aplicat o amendă pentru o încălcare care ar fi făcut deja obiectul unei decizii la nivel european. Or, o astfel de practică încalcă regula necumulării sancțiunilor pentru aceleași fapte (principiul *ne bis in idem*).

¹ GIS reprezintă componenta principală a substațiilor electrice care servesc la convertirea curentului de înaltă tensiune în curent de joasă tensiune și invers. Funcția lor este aceea de a proteja transformatorul de suprasarcină și/sau de a izola circuitul și un transformator defect.

² Prin Decizia C(2006) 6762 final din 24 ianuarie 2007, Comisia a aplicat amenzi în valoare totală de 750,71 milioane de euro. Întreprinderile cărora li s-au aplicat amenzi au sesizat Tribunalul cu o acțiune având ca obiect anularea deciziei Comisiei și reducerea amenzilor respective; în ceea ce privește cauzele referitoare la întreprinderile europene, a se vedea Hotărârile Tribunalului din 3 martie 2011, Siemens AG/Comisia ([T-110/07](#)), Areva, Areva T & D Holding SA, Areva T & D SA, Areva T & D AG, Alstom/Comisia ([T-117/07](#) și [T-121/07](#)), și cauzele conexe Siemens AG Österreich, VA Tech Transmission & Distribution GmbH & Co. KEG, Siemens Transmission & Distribution Ltd., Siemens Transmission & Distribution SA, Nuova Magrini Galileo SpA/Comisia ([T-122/07](#), [T-123/07](#), [T-124/07](#)), a se vedea de asemenea Comunicatul de presă nr. 15/11; pentru cauzele privind întreprinderile japoneze, a se vedea Hotărârile Tribunalului din 12 iulie 2011, Hitachi și alții/Comisia ([T-112/07](#)), Toshiba/Comisia ([T-113/07](#)), Fuji Electric Co. Ltd/Comisia ([T-132/07](#)) și Mitsubishi Electric/Comisia ([T-133/07](#)), a se vedea de asemenea Comunicatul de presă nr. 70/11.

³ Comisia a inițiat procedura având ca obiect aplicarea de amenzi în temeiul articolului 81CE și al articolului 53 din Acordul privind Spațiul Economic European (Acordul privind SEE) coroborate cu Regulamentul nr. 1/2003.

Krajský soud v Brně (Tribunalul Regional Brno, Republica Cehă) adresează Curții de Justiție întrebarea dacă faptul că, în decizia sa, Comisia a considerat că înțelegerea a încetat cu câteva zile după aderarea Republicii Cehe la Uniunea Europeană și că autoritatea cehă de concurență a inițiat o procedură și a adoptat o decizie după 1 mai 2004, care este și data intrării în vigoare a Regulamentului nr. 1/2003, înseamnă că autoritatea cehă de concurență își pierde orice competență de a examina și de a sancționa efectele înțelegerii care s-au produs înainte de această aderare.

Curtea amintește mai întâi că dreptul Uniunii este obligatoriu pentru Republica Cehă începând cu data aderării, și anume 1 mai 2004, și că se aplică în acest stat în condițiile prevăzute în tratate și în actul de aderare. În această privință, nici tratatele și nici actul de aderare a Republicii Cehe nu cuprind dispoziții în sensul unei aplicări retroactive a normelor de concurență ale Uniunii la efectele anticoncurențiale care s-au produs în această țară înainte de aderare. Or, în absența unei astfel de indicații exprese, principiul securității juridice impune ca aceste efecte să fie apreciate în lumina normelor de drept aflate în vigoare, și anume dreptul ceh. Curtea concluzionează că **normele de concurență din dreptul Uniunii nu sunt aplicabile efectelor anticoncurențiale ale acestei înțelegeri, întrucât acestea s-au produs pe teritoriul Republicii Cehe anterior aderării sale la Uniune.**

În continuare, în ceea ce privește delimitarea competențelor autorităților naționale și ale Uniunii în domeniul înțelegerilor, Curtea amintește că, potrivit Regulamentului nr. 1/2003, competența de aplicare a **normelor de concurență ale Uniunii** este împărțită între Comisie și autoritățile de concurență ale statelor membre. Totuși, Curtea precizează că acestea din urmă sunt private de competență atunci când Comisia inițiază o procedură având ca scop aplicarea unei amenzi. De asemenea, din momentul în care Comisia a inițiat o astfel de procedură, autoritățile naționale pierd și posibilitatea de a aplica **dispozițiile din dreptul național care interzic înțelegerile.**

Cu toate acestea, Curtea arată că **normele de concurență ale Uniunii nu prevăd că deschiderea unei proceduri de către Comisie ar priva, în mod permanent și definitiv, autoritățile naționale de concurență de competența lor de a aplica legislația națională în materie de concurență.** Dimpotrivă, **competența autorităților naționale este restabilită din momentul în care procedura inițiată de Comisie se încheie,** întrucât dreptul Uniunii și dreptul național în materie de concurență se aplică în paralel. Astfel, practicile care restrâng concurența sunt văzute diferit de normele de concurență la nivel european și de cele la nivel național și domeniile lor de aplicare nu coincid. Totuși, Curtea precizează că autoritățile naționale de concurență nu pot lua decizii contrare deciziei adoptate de Comisie.

De asemenea, după ce Comisia a luat o decizie, autoritățile naționale pot statua cu privire la înțelegere în temeiul dreptului Uniunii în materia concurenței dacă respectă decizia Comisiei. În această privință, Curtea subliniază că respectiva competență a autorităților de concurență ale statelor membre este restabilită nu numai atunci când Comisia a decis să nu aplice normele de concurență ale Uniunii unei înțelegeri, ci și în privința tuturor deciziilor care pot fi avute în vedere și care pot fi adoptate de Comisie în temeiul Regulamentului nr. 1/2003.

Prin urmare, **Curtea răspunde că autoritatea cehă de concurență poate statua cu privire la efectele anticoncurențiale produse de înțelegere în Republica Cehă anterior aderării sale.**

În sfârșit, Curtea constată că au fost sancționate de Comisie numai consecințele înțelegerii în interiorul Spațiului Economic European⁴ vizând în mod expres vechile state membre ale Uniunii și statele părți la Acordul privind SEE. Decizia Comisiei nu sancționează, așadar, eventualele efecte anticoncurențiale ale respectivei înțelegeri pe teritoriul Republicii Cehe în perioada anterioară aderării. Pe de altă parte, această constatare este confirmată de faptul că, în decizia sa, Comisia nu a ținut seama de statele care au aderat la Uniune la 1 mai 2004 pentru calcularea cuantumului amenzilor.

⁴ Uniunea Europeană, precum și Islanda, Liechtenstein și Norvegia.

Dat fiind că autoritatea cehă de concurență a sancționat numai consecințele înțelegerii care s-au produs pe teritoriul ceh înainte de 1 mai 2004 și că acestea nu au fost luate în considerare de Comisie la aplicarea amenzilor, Curtea constată că, în lipsa unui cumul de sancțiuni, **nu a fost încălcat principiul *ne bis in idem***.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Claudiu Ecedi-Stoisavlevici ☎ (+352) 4303 3720

Imagini de la pronunțarea hotărârii sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#).” ☎ (+32) 2 2964106